

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Postán vagy Pécssett hához küldve:
 EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr.
 FÉL ÉVRE 2 „ 50 „
 NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „
 EGYSZÁZ 10 kr.
 Legjelenik minden szombatra.
 Régei számok kaphatók
 Weldinger Nándor könyvker.
 (Szechenyi-ut.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:

Egy öt hasábos petitor egy-
 zseri megjelenésért 6 kr.,
 3-szorért 5 kr., 10-szerért
 4 kr. fizetendő.
 Minden hirdetés után 30 kr.
 bélyegdíj fizetendő.
 A nyilatkozó 1 peti sora 10 kr.
 A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztőség:

János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.

Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖSZL JÁNOS úrnál a város ház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal:

János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak

A falusi hus behozatala Pécsre.

Ez az első alkalom, midőn azért fogok tollat a kezembe, hogy saját ügyemet vigyem a nyilvánosság elé. A ki előtt kicsinyesnek tünik föl a dolog, az nyugtassa meg magát azon tudattal, hogy annál nagyobb az ódium, mely ezért reám háramlik; mert hiszen több tekintélyes polgártársunkkal is megtörtént már a hasonló eset, kik szavukat mindenestre nagyobb súlylával emelhetnék volna föl, s mégis azon kijelentéssel nyugodtak bele sorsukba, hogy nem akarnak — darázs-fészekbe nyúlni.

A tényállás röviden a következő: Háztartásom részére, a midőn csak alkalom kínálkozik, a hus N-Üröghőből hozatom. Teszem ezt igen sokadmagammal, eltekintve a tény jogosságától, különösen azért, mert ott mindig jó húst és olcsón lehet kapni, holott Pécssett épen az ellenkező viszonyok vannak.

Február hó 22-én délután családomban N-Üröghőn keresztül kirándulásról térvén vissza, egyik ottani székben ismét húst vásárolt s azt a kocsiára tétették.

A szigeti külvárosi vámháznál azonban a szó szoros értelmében hús-hagyó keddi fogadtatásra találtak; a mennyiben, midőn a kövezetvámdíj lefizetésekor azt is megmondták, hogy húst hoznak N-Üröghől magukkal: 4 vagy 5 polgári ruhába öltözött egyén valósággal megtámadta a kocsi, egyik a lovakat fogta meg, másik a vásárolt húst szétverte, — s a hozott pár kilogramm húst azon kijelentéssel, hogy ezt a rendőrkapitány rendelete folytán teszik, elkobozták.

A dolgról értesülve rögtön a főkapitányhoz mentem. A főkapitány úr általában ismert önállóságának megfelelőleg az egyik alkaptányhoz küldött panaszommal, mint ki a „fogyasztási ügyek”-ben megbizva van a szab. kir. éssz képviselni. Az alkaptány úr arról fölvilágosított ugyan, hogy csakis a fogyasztási adó-különbözet lerovása mellett szabad vidékről húst behozni, s e tekintetben a felügyeletet a rendőrség gyakorolja, a vámháznál alkalmazottakat azonban rendőri közegeknek nem ismertem el; hanem azok mi-

voltjuk kitudakolása végett a polgármesterhez utasított.

És ez alkalommal is valóban bizonyult azon ismeretes állapot, hogy a városházánál mindenki a polgármester fejével gondolkodik, s arra bizony számíthat, mert a polgármester úr rögtön magáévá tette az ügyet. Már t. i. nem a panaszkodó városi polgár ügyét, hanem a rendőrkapitányt. Szépen kimagyarázta nekem, hogy az elkobzás igenis a tanács rendeletén alapul és pedig egészségügyi szempontból, mert ő meg nem engedheti, hogy valaki Pécssett esetleg beteg máhából vágott húst egyék; már pedig az köztudomású, hogy N-Üröghőn nem lesz minden hús a vágóhidon orvosiilag megvizsgálva, mint a városban. A mi pedig a hús-felügyelőket illeti, azok, bár nem a város, hanem a fogyasztási adó-kezelő bizottság alkalmazottjai, hivatalos közegeknek tekintendők. Különbösen miatta hozhatok be húst, a mennyit akarok. Erre persze el kellett volna mondanom azon csak rövid idő előtt történt esetet, melynek többemagammal tanuja voltam. A vágóhidról a székbe hajtató egy húst szállító kocsirol ugyanis a főpiac közepén alakatlan hústömeg esett le, melyet hamarosan körülfogott a kíváncsiak tömege. A megjelent rendőrbiztos konstataulta, hogy az egy ideitlen borju, mely valószínűleg valamelyik legvott marhában találtott. Mint később hallottam, az illető méz-száros kérdőre vonatván, azt állította, hogy a kutyák számára vitette ama húst. Föltéve, hogy úgy volt: ki ellenőrizheti azt, midőn már a vágóhidról elhozva lett? s szabad-e egyáltalán döghúst a közönség számára szánt hús közé elegyítve szállítani? S mondhattam volna még más egyebet is városunk egészségügyi rendőri viszonyairól: de nem tettem, mert hát végtére is ő nem tehet róla, hogy a rendőrségnek nemcsak feje, hanem keze-lába sincsen. Azt más nem helyettesítheti. Hanem csak annyit mondtam, hogy húst „csempész”-ni nem akartam soha s ezután sem fogok; ha nem szabad behozni: nem hozok; hiszem azonban, hogy meg tudom majd mutatni, hogy szabad.

Eddig terjed az én privátügyem, melyet nem azért hoztam a nyilvános-

ság elé, hogy vele a közönség részvételt fölkeltessem, hanem azért, hogy ne kelljen hasonló körülmények közé kerülhet polgártársaimnak ugyanazon többé-kevésbé kellemes és udvarias fórumokat megjárni — és azután annyit tudni, mint Columbus, midőn hajójával a portugál partot elhagyta. Mert a polgármester úr fölvilágosítása után is megmaradt a gyanum, hogy a vámháznál ólálkodó indívdumok nem hivatalos közegek, daczára hogy eljárásai modoruk arra mutat.

És gyanum valósult! az általam tett följelentés folytán nyomára jöttem, hogy van Pécssett egy mixtum-compositum, melynek neve „fogyasztási adó-kezelő bizottság” és ezen compositum közegei azon egyének, a kik a n-üröghő hús után leskelődnek és azt a privilegizáltak kivételével elkobozzák, ha kell erőszakkal elveszik, sőt ha az illető szegényebb sorsu vagy gyámoltalan ember, a tetejébe meg is verik.

És ezen mixtum-compositumnak megnevezett tagjai: pécsi méz-szárosok! Ezzel világgosságam támad a hús-kérdésben. Megértjük mindjárt, hogy miként lehet Pécssett a húst 44 krral mérni, mikor a vásárolmától egy puskalövérsnyire 20 krral lehet ugyanoly minőségűt kapni, s a fogyasztási adó-különbözet kilogrammonként 2 krra sem rúg.

De honnan veszi ezen kezelő-bizottság a hatalmat, melylyel Pécsből zárt várost csinál? és közegei, daczára annak, hogy ők maguk magán vállalkozók, hivatalos védelem mellett erőszakoskodhatnak?

Önmagunktól! Mindenkitől, a ki eltér, őr a saját használatára vásárolt húst töle elveszik; vagy legfőlebb a városházára megy, a hol megmagyaráztatja magának, hogy ő „csempész” és őrül, hogy kihágásért meg nem lesz büntetve.

Olaszországban az olyan péket, a ki kisebb zsemlyét süt a rendszerén, kikérik a városhól. Ott a nép is beleszól az első szükségleti élelmi cikkek árszabásába. Nálunk csak a méz-szárosok! no meg olyanok, kiknek húsért — nem kell fizetniük.

De hátha mégis joguk van a behozott húst elkobozni, kérdezheti ezek után egy kételkedő olvasó, mert hisz

a rendőrség csak nem támogathat jogtalan elajátást?

Nincsen!

Már maga a „fogyasztási adó-kezelő bizottság” jogtalan intézmény és csak azért lett föltalálva, mert a városnak nem szabad a fogyasztási adó-jövedelmet bérbe adni. Így azután a pénzügyminiszterium ki van jászva, mert a város — ama bizottság által — maga kezeli a fogyasztási adót, de nem a maga, hanem a kezelők zsebébe. A kiknek e szerint csak a nevük nem az, hogy „bérlek.”

A bérlek — nevezvén őket az igazi nevikön — természetesen igyekeznek maguknak minél több hasznót és — legnagyobb részt méz-szárosokból állván — minél kevesebb konkurrencziát csinálni; s nem riadnak vissza a rendőrség köpenyge alatt az elárusítókra vonatkozó fogyasztási adó-törvényt a fogyasztókra is jogtalanul kiterjeszteni; még pedig nem úgy, mint az Budapesten és Pozsonyban van (ezek zárt városok Magyarországon), hogy t. i. a vámnál rendes tisztviselő megnézi a behozott húst és a fogyasztási adó különbözetet a beszállítónak meg kell fizetnie, de ugyanaz a kivitt hús után vissza is fizetetik; hanem értelmetlen fogdmegokat állít oda, a kik még azt sem tudják megmondani, hogy tulajdonképen kik ők és mi jögon állják el az utat. Tessék azután ilyenl megértetni, hogy nem elárusítást végett, hanem saját háztartása részére viszi valaki a húst, s ez után nem kell adó-különbözetet fizetni! Kérdés marad különben, hogy jobb helyzetben volnánk-e, ha maga a rendőrkapitány állna ottan?

A mi pedig azt illeti, hogy egészségügyi szempontból koboztatik el a hús: ez megint csak az elárusítókkal szemben állhat és csak annyiban, a mennyiben a szállított hús csakugyan egészségtelen. De a fogyasztótól, a ki nyílt székben vásárolja azt, és tudja, hogy a megvevény hasonló rendelet van a húsviszgalatot illetőleg mint a városban (azon különbséggel, hogy az általam utólag beszerzett bizonyítvány szerint jobban ellenőriztetik), attól orvosi bizonyítványt követelni: tökéletes képtelenség. Különbösen a valóságban nem is ezzel indokoltatik az elkobzás; mert midőn a rendőrségnél

értesültem, hogy előleges bejelentés és kilönlként 2 kr. ráfizetés mellett hozhat be bárki húst: bizonyíték szerzése czéljából ezt is megtettem és a nyert czédulát előmutatva, behoztam húst a nélkül, hogy megnézték, vagy egészségi bizonyítványt követeltek volna.

Ebből láthatni, hogy ezen és hasonló mondva-csinált indokok csak arra szolgálhatnak, hogy a vidéki jó és olcsó hús behozatala egyáltalán megakadályoztassék — a fogyasztási adó-bérlek és kompanisták kedvéért. Minthogy azonban, hála Istennek! Magyarországon rendezett jogállamban élünk: nincs okom kétkedni azon, hogy ezen a közigazgatási közegek prestigeje alatt fűzött visszaélés az általam megindított eljárás folytán meg lesz szüntetve.

De addig is mindenkinek azt tanácsolom, hogy vagy fizesse le a garast, vagy előre elkészítve úgy bánjon el velük, mintha a megtámadás nem a vámháznál, hanem a Bakonyban, vagy a mecseki erdei uton érné — a húst azonban, a mikor csak lehet, N-Üröghőn vegye!

Dr. Krasznay Miklós.

Országgyűlés.

A képviselőháznak ma egy hete, szombaton igen zajos napja volt, mint még tán soha s ezuttal csakugyan székelyi való jelenetek történtek. A kormánypart több tagja vak dühében odáig ragadtatta magát, hogy öklével fenyegette az ellenköt, amiért az tisztében nem úgy járt el, ahogy a többségnek inyére lett volna. Ez már nem is vadás, ez egyszerűen megfélekedés a tisztesség legelőny követelményeiről s csakugyan pirulnunk kellene érte, ha meg nem szoktuk volna már, hogy a kormánypartnál a tisztesség nem számít. A vitát különben Kiss Albert nyitotta meg hatalmas és szépen előadott beszédében a véderőjavaslatakat ama részével foglalkozván, mely közzoktatásügyeket érint. Különbösen nagy hatást aratott a Csáky-féle rendelet tenecziának leleplezésével. Utána Csáky Albin gróf közzoktatási miniszter beszélt, zajos közbeszólások közt akarva igazolni rendeletét. Majd Horváth Gyulára került a beszéd sora. Sokat beszélt magáról, keveset a dolgról, és utóljára is tisztázatlan hagyta, hogy minapi bökösösei után miért fogadja el most mégis a 25. §-t? Utána Polányi Géza személyes kérdésben óhajtott volna nyilatkozni s ekkor következtek azok a székelyletes jelenetek, melyekről tudósításunk elején emlékeztünk meg. Az ülés utolsó szónoka Apponyi Albert gróf volt, ki ismét fényes

TÁRCZA.

Az állatok világlából.

— Irta és fölolvasta Várady Ferenc a pécsi kereskedő ifjak körében. — (Vége.)

Volt egy pár selymes sürenczem is, ezeknek is lett 2 kicsikéjük, de mind a kettő életlenül jött a világra, két nap múlva az anyjuk is utána veszett.

Különbösen nem is szokták a majmokat azért tartani fogságban, hogy szaporítsanak, hanem, hogy mulattassák az embert. S erre valamennyi állat közül határozottan legalkalmasabb a majom. Végtelentül csinálnak és pajkos; játékos arczfintorgatása, minden mozdulata tréfás, neveléses.

A régi jó időkben egyik-másik magyar földesúr tartott is egy-egy majmot s a pajkos állat bohóságán mulatott. Boldogult atyám beszélt el, hogy a néhai iháros-berényi Inkey-nak is volt egy majma. Hátul gombolós nadrágban járt szabadon a kastélyban, a kastély udvarán s a kertben. Erről a majomról érdekes históriát beszélt el a szegény öregem. A távol vidékről egy jámbor öreg polnár került ide, a ki az uraságtól egy vizit malmot s gyümölcsöt vett bérbe. A kikötött bérösszeget kivitt tartozott minden évben egy kosár francia barackot, egy kosár császár-kürtöt s egy kosár szerszika-almát állítani be az uraság asztalára. Be is állított az öreg barack-éreskor egy esti sztriklet táján a kontraktusban kikötött kosár pompás francia barackokkal. A mint a kastély előtornáczába lép, szalad ám eléje valaki hátul gombolós nadrágban s hozzá érve, megfogja a kosarat és gyerekes módon kezdi rángatni, húzogatni,

mintha el akarja vinni. A jó lelkű öreg, mi rosszat sem sejtve, jóhiszeműleg átadta a kosár finom gyümölcsöt, gondolván, hogy jó helyen van most már. „Köszönöm az uraságot!...” veti még utána, aztán megfordult és odébállott, elment Isztén nevében haza, mint a ki jól végezte dolgát. Csakugyan jó kézbe került a gyümölcs. A hátulgombolós nadrágban a majom körmei közé jutott az uraságuk szánt pompás barackokkal telt kosár. A majom fölívte az izletes gyümölcsöt a padlásra s jó étvágyal elfogyasztotta; még csak jó étvágyat se kellett hozzá kívánni. Az uraság türelmesen várta, várta a francia barackokat, de hiába várta. Utóbb kifogyott a türelmeből s üzenetet küldött az öreg polnárhoz, hogy szerfelte bosszus — hol maradt a francia-barack? Elképzélhető, mily hatása lehetett ennek a „robotos” világban. Az öreg polnár lóhalálában rohant be a földesúrhoz s égre fölre esküdtözött, hogy beszállította a kosár francia barackot.

— Hát kinek a kezébe adta?!... kérde a fölingerült uraság.

— Az ifjúr kezébe!... válaszolt az öreg.

Lón világlóság! A földesúr baragos arczát a mosoly dertjére sugározta be s nagyot kacagott:

— Az ifjúr a majom volt!

Ettől kezdve a „Mungó” páviánt „majom-ifjúr”-nak hívták a kastélyban.

Több ehhez hasonló esetet beszélhetnék el hallomás és mások leírása után, azonban inkább elbeszéltem a saját tapasztalataimat, mert hiszen nekem is voltak és vannak is, még pedig szép számmal majmaim s ezek se jobbák a Deák né vasznánál. Nagy kópék, csinálnak mint aféle majmok!

Az első majmom, tisztos nevén Zsannett, a csúf nevén Zeno-bóbb, igen kedves és szeretetre méltó állat volt, tartozván a gyengéd nemhez. Ez az állat, szabadon járt ki-be a katroczába, maga zárkózott be, ha nyugovóra tért, reggel maga nyitotta ki katroczáinak ajtóit. Ebédelő, vacsoránál mindig mellettem ült egy külön széken; jól kellett azonban rá vigyázni, mert ha valami kedvéncze eledele került az asztalra, nem várta meg míg rá kerül a sor, hanem eszelve folyamodott, lerántotta az asztalkendőmet a padlóra s míg a kendő után nyultam, bele markolt a talpa a torkos. Persze én már abból a tálból nem ehettem. Hija, nem jó nagy urakkal egy tálból enni, de meg még majommal sem tanácsos együtt ebédelni! Különbösen szerette a borsot és a vöröshagymát. Valahányszor rá s erre a két kedvéncze ételre gondolok, eszembe jut a „Fliegende Blätter”-nek egy adomája, melyben a galicziai atyafi aképen elmélkedik, hogy a vanília-fagyalt nagyon jó, a fohagyma is igen jó, hát a kettő együttvéve milyen jó lehet?! Annyi bizonyos, hogy az én majmomnak a borsot és a vöröshagyma külön-külön is, de egyttésem is igen ízlett. A vöröshagymát már könny nélkül tudta enni, legalább azt mondta rá a bejárónő, mert valahányszor jó erős hagymát evett — behunyta a szemét. Sok mulatságot szerzett nekem ez az állat, de nem sokáig tartott a mulatság. Egy téli napon kiszökött a hóba s úgy meghült, hogy nem sokára bele veszett szegény pára.

Volt egy páviánom is, Lulunak hívtam, ez a théző-kedvéről volt nevezetes. Vacsora után már ment a szekrényhez, a hol a gyorsfűző, czukor, rum s egyéb théa-kezesletek voltak és a legkomikusabb arczfintorgatás és dörmögés mellett dörmö-

bölt az ajtón, a mi annyit jelentett, hogy a Lulunak thézhatnéjka volt. Nem is hagyott békét, addig míg a szekrényt ki nem nyitottam s a gyorsfűzőt elő nem készítettem. A mikor már a gyorsfűzőben a borseszék kekes lángját látta, ugrott a vállamra s el kezdett a fejemen bönésznü. Ez a majmoknál a hizelgés, barátság és hála jele. S olyan okos volt, a gyakorlatból tudta már, hogy mikor kell a théat a vízbe tenni. A mint észrevette, hogy zajong a gyorsfűző, forr a víz, abba hagyta hajam babrálását, leugrott a vállamról a pamlagra s köröztebe rakott lábakkal várta a théa megkezesülését. Magamnak szürtem először, aztán neki, az én csészém kisebb volt, az övé nagyobb, még is ő előbb itta meg a théját mint én, annyira sietett, csak hogy még az én csészém tartalmából is kikunyerálhasson valamelyest lyest epedő tekintetével. Éit, halt a théaért — és a théa-süteményért. Egyszer magára talált m-radri rövid pár pillanatra az ebédelőben. S ugyancsak fölhasználta az alkalmat. Kinyitotta a szekrény egyik fiókját, a mely tele volt théa-süteményvel. Valamennyit hamarjában nem ehettem meg, el sem vihette; — képzeld, mit tett? Megtömte a pofaacskóit s a fióknak majdnem egész tartalmát a körülbélő másfél kiló théa-süteményt összeharapálta, csak azért, hogy más meg ne eye, hanem ha apráknént is, neki adjam. S ezért ért. Én csak nem ehettem meg azt a théa-süteményt, a melyet a majom összeharapált; lassanként neki adtam. Hol kell ennél karakánab észjárás, nagyobb furfang? Még sokra vihette volna ez az állat, de idő előtt elpusztult. Nem lévén kellőképp klimatizálva, beoltva, egy szép tavaszi napon, mely a legnagyobb behatással szokot lenni a majmok egészségére, sárga-láz ütött ki rajta s menthe-

tellenül elcsodorta a halál, mely a mulandóság örök törvényei szerént emberrel állattal közös. A halál ellen nincs orvosság; igaz, de a sárga-láz ellen igen. A majmok legnagyobb részén ki szokott ez ütni, ha Európába szállítják őket, manapság azonban a nagyobb állatkereskedésben beolják előbb az importált állatokat s csak aztán becsátják piacra. Kongó, Szingalia és Madagaskár vidékén az a szokás divik, hogy a négernek a kicsi korában befogott majmok farkavégett megcsontkítják s vérezní hagyják s aztán bekenik boluszszal, a mi körülbélit egyenlő a beoltással, mert ezen művelétt által a ellenik azt az eredményt, hogy az állat életben marad betegegnek. A beoltás ezen módját leginkább a fark-után-csokon gyakorolják. Nekem is van egy Monám, az ugynevezett apáca-majom (caropithecus mona, Csáky szerént Nonnen Affe) ez is be van oltva és pedig a néger-módszerént. Eleinte daczára a beoltásnak igen sokat gyöngékedett; de amióta a ki gyöngékedő apáca-majmot összehasaltattam a kapuczius-majommal (cebus capucinus, Kapuziner-Affe) azóta igen jó egészséggel él.

De ne higgyék, hogy a majom, a melyet fogságba kerül, mindjárt kedves, mulatságos. Szó sincs róla! Rettenetes vad. Út, karmol, rug, harap s úgy hanjyveti magát a katroczában, hogy nem ritkán belevész a szenvedett sértülésekre. Ha valaki egy ily vadmajmot kibocsátana a szobájában, lenne ott Jeruzsálem pusztulása. Összetörné, zuzna minémet. Tapasztalatból beszélek. Még a mikor unozott voltam a majom-kedvelésben, én is azt hittem, hogy a melyet megérkezik a majmom, kibocsátatom a szobában s majd mulattatni fog, úgy tesz, a mint én teszek, szóval lesz majmolás,

beszédet mondott a gyökereitől kiszántotta azt a tartólót, melyet Irányi, Beüthy és Prónay a kormánypart közjogi érveinek mezején még meghagytak. A mame-lukának többé nem lehet menteségük, hogy miért szavaztak meg, a 25. §-t. Minden okoskodás alól ki van rántva a gyékény; többségük lehet, igazuk soha.

Hétfőn miután az úles elején Csáky közoktatói miniszter próbált megfelelni Kiss Albertnek az önképző körök ügyében hozza intézői kérdésére, Helyi Ignác mondott nagyszabású és nagyhatású beszédet. Kimutatta a 25. §. veszedelmét ugy katonai, mint politikai szempontból s bebizonyította, hogy a hadsergő nyelvének meghatározását még Ausztriában sem tekintik felségjogának. Végül zajos határozat utasította vissza azt a vadat, mintha az ellenék csökönösöggel akarván megakadályozni a javaslat törvényü válsást. Fejérvári beszélt ezután sok mindeuról, az ellenék folytonos hamotájja közt. Két dolgot lehet bamlulni Fejérváryban: azt a bátorságot s azt a tudatianságot, melylyel a legkényesebb közjogi kérdéshez is hozzászólni merészkedik. A legesodaltosabb pedig az, hogy az olyan közjogi állításokra, melyek a törvénynek s a jón és észsel homlok egyenest ellenkeznak, a kormánypart tpsol és éljenez. Fejérvári különben igen erősen s igen csuanán belekötött Apponyiba, amit később bizonyosan megbánt, mert Apponyi személyes kérdésben szólalva fel, ugy földhöz teremtette a generalis urat, hogy csak ugy nyeknt bele. Bolgr Ferenc színtén személyi kérdésben, hasonlóképen keményen végig hu-zott rajta. Az úles végén szólt Szentiványi Árpád, sok keserű igazságot vágya a kormánypart szemébe. Szóba hozta a kormánypart szombati fenyegetőzdsét is az elnök ellen, a mi Tisza István személyes kérdésben való felszólalása indította. Ebből meglehetősen éles jelenet fejlődött ki.

A keddi tñesnek két kiemelődék mo-zanata volt: Fabiny igazságügyminiszter és Komjathy Béla beszéde. Az erem két fele: az egyik a sas (természetesen két-fejtű), a másikok az irás (a hamisítatlan magyar hagyomány). A sok szégyenletes jelenet közt, melyet a képviselőházi vita alatt megértünk, egyse volt arczipróttó, mint midőn Magyarorszag igazságügyi-minisztere a zugprókatori furlang szomoru eszközével igyekszett elvitelni a nemzet egy természetes jogát a korona számára, hogy igazolhassa a kormányt a nemzet érdekeinek elurulásáért. S a sok lélekemelő jelenet közé méltan sorakozott az, midőn Komjathy Béla negyedfélszáz esztendő történelmében mutatta be a magyar alkotmányos fellogás tükreit tartotta a kormány politikája és taktikája elé. Beszédében azt az igazig magyart hallottuk, ki hódolatul megújítja a szent korona előtt, amíg az a nemzeti és a királyi felség összefoglaló szimbolumaként tekintetük; és e szent korona nevében haczra is kész oly törek-véseikkel szemben, akárhonnán jöjjenek azok, melyek a magyarság nyelve és alkotmányja ellen irányoztak. Hogy a beszéd zajos hatást tett, mondanunk is felesleges. Fejérvári Géza bár nem is hagyhatta szó nélkül, a de felkavart hangulatot nem eszillapíthatta le. Az úles elején Komlössy Ferenc beszélt, a tárgyhöz nem tartozó antiszemita kifakadások mellett mondván néhány ügyes ötletet is, Fabiny és Komjathy közt pedig Asbóti János szólt, aki folyton élekezt farag; de csak az erőlködésen lehet nevetni, nem a viczcsein.

Néprajzi társulat Pécssett.

A hétfői nap folyamában a következő meghívók bocsáttattak ki városunkban: Tisztelelletl kérjük, sziveskedjék ma, hétfőn d. u. 5 órákor a „Pécsi Nemzeti Kaszinó” zongora-teremben tartandó értekezletre megjelenni. Az értekezlet tárgya: egy „Dunán-

tuli Néprajzi Társulat” alakításának megbeszélése. Aláírva: Dr. Gerecz Péter, dr. Katona Lajos, Strausz Adolf és Feiler Mihály.

A meghívásra — az idő rövidsége daczára — számosan jelentek meg. Ott voltak: Jeszenszky Ferencz alispán, kir. tanácsos, Bánffy Simon közjegyző, kir. tanácsos, Bartossagh Imre megyei főjegyző, Opris Péter posta- és távírda-igazgató, Salamon József kir. tanfelügyelő, Fekete Mihály városi tiszti főjegyzés, Angyal Pál törvénytudó bíró, Nagy Jenő megyei alügyész, Grünth Ignác ügyvéd, dr. Loewy Lipót orvos, Maksay Zsigmond főreáliskolai tanár, Lisszka Bálint pénzügyi fogalmazó, Repich Vincze polgári iskolai igazgató s a meghívó aláírói. Megemlítjük, hogy a meghívottak közül többen, akik elfoglaltságuk miatt az értekezleten nem jelenhettek, az eszme támogatottságát való hozzájárulásukat előzetesen is kifejezték; így Aidinger János polgármester, kir. tanácsos, Dragoneacu Döm-jén pénzügyigazgató, Krasznay Mihály kir. tanácsos, Majorossy Imre városi főjegyző, Fölnay György kir. ügyész, Blum Béla kir. főmérnök, Dischka Gyözö reáliskolai igazgató, dr. Lukács Adolf jogtanár, Egy Zósef, dr. Jobst László, Horváth Antal, dr. Kerékj Mihály és dr. Nick Alajos ügyvédek, Várady Ferencz, Haksch Lajos, Lenkey Lajos hírlapírók stb. stb.

Az értekezletet Jeszenszky Ferencz alispán megnyitván, a jegyzői teendőik vég-zésére fölkérte Feiler Mihályt, dr. Katona Lajoszt pedig előterjesztésének megtételére, ki a jelenlevők nagy figyelmé mellett a következőket mondotta:

Milyen tisztelt uraim! Midőn a pillanatban önk között felszólok, két ellentmondó érzés fogja el lelkemet. Ez érzések egyikét majdnem bizalomnak, de legalább is reménynek szabad neveznem, ha meg-gondolom, hogy mégis csak kell valami vonzóerőnek lennie egy oly eszmeben, a mely szűkszávu meghívásunkon alig áttetsző mivolta daczára is elég figyelmet tudott kelteni a tisztelellet meghívottak közül azok-ban, a kik kérszünkre írt megjelenési lét-töztattak. Fogadják e szives készségükért és alábbi szerény előterjesztésem kegyes meghallgatásában tanusitandó türelméért előre is legmélyebb köszönetemet. Köszönet kell még tovább mondanom a N. K. m. t. igazgatóságának, a ki lekötelező előzékeny-séggel volt szives az értekezletünkre a ternet átengedni.

Midőn az imént két ellentmondó érze-lemlről szóltam, a másodikban agrodó kétsé-gemet értemet; kétségemet az iránt, vajjon csak valamennyire is ki fogom-e elgihetni úgy a jelenlevő t. urak, mint megbízóim hozzáim közt várakozásat.

Éljenek, érem ugyanis és azt hiszem, érzik velem együtt meghívónk többi t. alá-írói is, hogy merész lépést kockáztattunk, midőn Pécs város intelligenciájának színe-javából ide kértük azokat, a kikben úgyünk iránt legalább némi érdeklődést eleve fel-telhettünk. Merészek kell mondanom e lé-pést első sorban azért, mert nem a legked-vezőbb megítélésnek teszi ki magát manap, az egyesületi élet túltengésének korában mindaz, a ki egy új társulat alakításának eszméjével lép a nyilvánosság elé. De me-rész volt lépésünk azért is, mert vele mind-járt azon felősséget is magunkra róttuk, hogy itt felvetendő eszménket presentabilis alakban bocsássuk a tisztelt gyülekezet hoz-zászólása elé, a mi más szóval annyit tesz, hogy a magában egészen derék dolognak eszletes elejtéséért a mi gyenge szavunk és védőképességünk fogja érni a jogos vád és lesújtó ítélet. Ha mindezen nagyon is megmondolni való akadályok daczára mégis megkockáztattuk e lépést és ha különösen én, a kit e városban szerény módúdsém kőrén kívül alig ismernek, ha én ifjú korom daczára minden tekintetben gyenge szava-mat fel mertem emelni az ügy érdekében, úgy meglehetnek róla győződve t. uraim,

etelni. Ha ugrál, vagy harappi akar, meg kell verni. Majd ismét megsimítani s ked-vencedez eledeleivel kínálatni. Fel év alatt teljesen megszeli dli meg a legvadabb majom is. Hogy magával akarim tenni, de csak a gazdájának, vagy ismerőseinek lehet vele játszani; mert az idegeneket megvárja. Teljesen szabadon hagyja a majmot azonban soha sem tanácsos, mert rendkívül kártekonny állapot. Szenvedélyes volna; a mit a két szemé meg lát, a két keze ott nem hagyja.

Sok mindent beszéltem ugyan már el a majmokról, de ez még mind semmi! Hajaha! most jön még csak a java! mondaná Vida János, az acaai szilret megénekelője.

Még egy igen érdekes majomhírtírtírt írtam le. De hogyan jártam vele? A felolvasás utolsó ívét képezte; még nedves volt az irás, nem tehettem a többi iv-hoz a fiókba. Ott száradt az irásztaloma-m... Fél őt. Közleg a felolvasás órája. Átsietek a másik szobába, hogy szálok-abkától őltek magamra. Visszatér-tem hát mit látnak szemem? ... Az egyik majom, a Pszai, a sok közül a legesztinalnabb, hogy, hogy sem, (ezt a vizsgálat fogja kideríteni), elég az ahhoz, beszűkölt az irodamba s felolvasasom leg-érdekesebb részét — mintha csak tudta volna, hogy az ő gonoszságairól szó — összetépte, összerágta, megemésztette.

Már nem volt annyit idős, hogy újra leírhattam volna. Hajaha! ... Így maradt el a — java.

hogy az eszme iránt való lelkesedés és buz-galomban ezimél kívül még külső kötelezésnek is kellett ahhoz járulnia, hogy csendes visszavonulatságomból legalább 1 órára a nyilvánosság sikos talajára lépjek.

Arról van szó m. t. uraim, hogy a né-hány héttel ezelőt szép aspuciomok közt megalkult „Magyarországi Néprajzi Tár-sulat” központi szervezetével később meg-állapítandó módon kapcsolatba hozható vi-deki egyesülettelaklunk, a mely e város-ban tñfé feltáborarát, hogy lassankint mind szélesebb köre terjedve, ha lehet, az egész dunántúli kerületet működése ke-rebé vonja. Hogy e működésnek mi lenne tulajdonképeni tárgya, annak itt csak futó-laigos vázlatát kívánom adni, úgy a mint az a dolog természete szerint a központi tár-sulat programja és alapszabályaiól a mi helyi viszonyainkra alkalmaztatott, szerény nézetem szerint körvonalazható. Szükséges lesz azonban itt e célra legalább néhány szóval, a néprajz fogalmának kellő megvilá-gításá czéljából, az e néven összefoglalt vizsgálati tárgyak tudatba lépésének és tu-dományos feldolgozásának fokozatos fejlő-dését is megértenem. Századunk huszas évein innen, Angolországból Franciaor-szágba, majd pedig Németország és Ausz-triába is átterjedve, mindegyre nagyobb figyelm irányult az embernek, mint egyne-m és mint társadalmi lénynek azon tu-dománys irányban való megfigyelésére, a mely az anthropologia, ethnographia, ethno-logia, tehát az ember és néprajz vagy nép-isme kapcsolatos és egymást kiegészítő szak-mákban fajuknak a multban és jelenben lehető részletességgel kutatóit anyagit és szellemi képét szerves egészebe törekszik foglalni. Ennek a tudományos iránynak a legkülön-bözőbb szakokban működő hívei, nyelvészek és történetbírakör, régiségkuta-tók és a nemzetgazdaságtan képviselői, sőt még az aestheticusok és művészek soraiól is mindazok, a kik a stylt nem merev ab-stractumnak tekintik, mondom a legkülön-bözőbb tudományágak képviselői találko-ztak immár a külföldön és napról-napra ben-sőbb együttműködésben haladnak ott, a hol az említtet tudományok közös kapcsát közös tárgyban, az ember jelene és múltjának felderítésére irányuló közös törekvésben elég élénken kiereztek. Megtörtént az ismét Angliából kiindulva, Nyugat-Európa minden államában és még a legutóbbi időkben itt-hon is, a már említtet Néprajzi Társulat megalakulása utján.

Kár, hogy ilyen későn! Így kell fájda-lommal felsohajtanunk, ha arra a tömélent-kiesre gondolkod, a mely előideink e részben tanusított gondatlansága miatt örökre elvesztett. De jobb későn mint soha, ezzel vizsgaltathatjuk magukat akkor, midőn a nivelláló kultura haladását tekintve, a sok enyészetenk indult néprajzi érdekes tanul-mánytárgy mellett még mindig óriási töme-gét látjuk a menthető és megőrizhető becses dolgoknak. Éljenek fel kell támadnia a mentés, a megőrzés e vágyának lelktünkben különösen akkor, ha mint e városban és an-nak gyönyörű vidékén járva, lépten-nyomon a leghalásabb ethnographiai és történetrég-i-ségiani feladatokkal találkozunk. Nem hi-zsem tehát, hogy önk, m. t. uraim, velem együtt melyen át ne lennének hatva az imént felszínre vetett eszmének, egy vá-roslunk szervezendő néprajzi társulatnak stírtgetön szükséges, föltétle dőszereti és hálás voltától. Hogy én az ilyen társulat működé-sének tág körébe mi mindent szeretnék be- vonna látni, azt szives engedelmőkből rövi-den a következőképen szeretném vázolni. Kiterjesztené egy ilyen egyesület első sor-ban figyelmét városunk és a megye multján-k mentül behatóbb és részletesebb felde-ritésére, tehát a dolog természete szerint elejébe jönne ilyenformán egy tudomások-szerint ítélt helyben már régebben felmerült oly irányú törekvésnek is, hogy Pécssett egy történeti és régészeti társulat alakítsák s ennek munkásságából kifolyólag s részben azt támogatván, egy városi muzeum létesül-jön. Kiterjedne azután a néprajzi társulat gyűjtő és feldolgozó munkássága a né-pnyelvre mint llyenre, tehát a vidékünkön-élő nemzetiségek dialektusaira, még inkább azonban a népszellem mindazon nyilvánvá-lásaira, a melyek népköltészet néven össe-foglalva a leghalásabb kutatás tárgyat képezik világszeret. Felőlén a néphit és néptudat minden tárgyát, a babonát, a mythologiai nyomokat stb. Tízutes vizsgálat tárgyává tenné a népetel anyagi és szellemi részével foglalkozó szakosztályában a nép táplálko-zási, ruházati és lakásviszonyait, a burtoz-ati és egyéb használati eszközöket, a nép-ípart és művészetet, továbbá a népszoká-sokat, szóval a néplelek nyilvánulásának min-den jelentős mozzanatát.

Arra kérem már most önök m. t. uraim, hogy egy a fontiekben körülrílt feldattal és működési körrel szervezendő tár-sulatnak Pécssett célzába vett megalakításá- ra vonatkozó becses nézetéket kinyilvánítani, illetőleg a felvetett kérdéshez bármint érte-lemlben hozzászólni sziveskedjenek.

Ez előterjesztés után felszóllt Bartos-sagh Imre megyei főjegyző, előadva, hogy egy ily féle társulat alakítása Pécssett nem új eszme és hogy az indítványozó itt már régtől fogva előkészített talajra lel. Helyesi a néprajzi társulat eszméjét, de tanácsosnak tartaná már a czimben jelezni a társulat működésének főbb irányait: minök a törté-net, nyelvészet, régészet és a tulajdonké-peni ethnographia. Pártolva a megalakulá-s kimondását és szükségesnek tartja egy szervezendő bizottság kiküldését.

Dr. Gerecz Péter nagyon megfonto-landónak tartja, hogy milyen módúdséi irány jeleztessek a czimben, mert a néprajz számtalan tanulmányi tárgyat között alig van olyan, mely ilyen formán a czimben

külön megjelölést nem érdemelne. A „né-prajzi társaság” elnevezést szerencsésnek és teljesen megfelelőnek tartja, különben maga is hozzá járulván ahhoz, hogy a társaság szakosztályában mentől több águ munká-ságot fejtsen ki, a mely munkásság szép eredményekkel kecsegett, mert Baranya és Pécs, mint az egykori Pannonia fővárosa, és egy néprajzi, mint a történelmi kutatások klasszikus földjének nevezhető.

Bánffy Simon óhajta, hogy kezdetben csak a legszűkebb köre szoritkozson és az „ethnographián” kívül a czimbe nem tart egyebet beveendőnek. Számításba kell venni az esetleges indolentiát, melylyel mű-ködésünk kezdetén találkozhatunk és a föl-merülhet nehézségeket, a melyeket bizo-nyára nem túloz, midőn azt tartja, hogy magának Pécs városának és legközelebbi vidékének ethnographiai szempontból való földolgozása is elég dolgot fog adni. Később ha a társulat fejlődni kezd a működési kör ö-nként, a dolog természetéből folyólag tágul. Különben is az ethnographia elég széleskörű fogalom arra, hogy abba az itt szóba jött tudományágak fölvehetők legyenek. Azért egyelőre csak oly működési kört vonjunk a társulat számára, melyet be is tudunk tölteni és mely bennünket képességeinken föl-ül nem kötelez.

Ezen általános helyessel fogadott szá-vak után Strausz Adolf jeles orientáltistának, a „Gazetta del Orient” szerkesztője és ala-pítójja, ki a Budapestben legközelebb alakult „Ethnographiai Társulat” képviselőjeként vett részt az értekezleten, hangulzólyva, hogy kár minden pillanatért, melyben nem sietünk eléggé Baranyamegye és Pécs ethnographiai kincseinek és történeti emlékei-nek megmentésére és örömet fejezve ki a fölöt, hogy a meglejtent oly egyértele-mmel lelkesednek a néprajzi társaság eszméjé iránt, minden további vitát a czim és rész-lekt fölött iddelőtlinek tart, minthogy ezek megállapítása ugy is a szervező bizottság föladata. Epon ezért szükségesnek tartja, hogy az értekezlet tulajdonképeni tárgyára térve a megalakulás kimondassék és egy szervező bizottság megalakítsák. — Erre Bartossagh Imre kijelentéven, hogy Bánffy Simon indítványához és okadataláhozhoz hozzájárul és hogy ő a társulat föladatainak a czimben való részletesezet ügyi is csak a közönség tájékoztatására való tekintetből ki-vánta volna, a mely ezé azonban a sajtó ut-ján is elérhető — az értekezlet elé a követ-kező határozati javaslat terjeztetett be:

„Mondja ki az értekezlet, hogy a du-nántúli részre egy néprajzi társulat megalakulását, melynek székhelye Pécs lenne, ál-talánosságban helyesli és ahhoz hozzájárul. Együttal szervező bizottságot küld ki a maga kebeléből az onnan utasítsál, hogy a szükséges alapszabályokat és a szervezési módozatokat dolgozza ki oly formán, hogy az az alakuló közgyűlés elé terjeszteték legyen.”

E határozati javaslat Bartossagh Imre azon módosításával, hogy a „Dunántúli részre” kifejezést helyett „Baranyai” téte-lesék, egyhangulag elfogadattat és a szervező bizottságra Jeszenszky Ferencz alispán elő-ketele alatt a következők választattak be: Angyal Pál, Bánffy Simon, Bartossagh Imre, dr. Bekéfy Remig, Bolgr Kálmán, Fekete Mihály, Feiler Mihály, Grünth Ignác, dr. Gerecz Péter, Horváth Antal, Haksch Lajos, dr. Kossutány Ignác, dr. Katona Lajos, Lenkey Lajos, dr. Loewy Lipót, Mátyás Flórián, Majorossy Imre, Nagy Jenő, Opris Péter, dr. Rézbányay József, dr. Schaurek Bódog, Schneider István, Salamon József, Vécsy István, Várady Ferencz.

Az értekezlet tagjai lelkes hangulatban oszlattak szét azon tudattal, hogy szép, nagy és szükséges intézmény megalakítására tere meg az alapvető munkálatok, legjobb tehet-ségük szerint jártak Pécs sz. kir. város és Baranyavármegye kulturális színvonalának emeléséhez. Lelekésedők és ügybuzgóságuk bizonyára 100 és 100 követőre fog találni.

Különfélek.

— Márczius 15-ike. A „Pécsi ker. polg. társalgó kör” márczius 15-ikét a jelen évben is megtűnepli. Ezen czélból felké-retek ugy a t. tag urak, mint hason szei-lemlű s elví jóbarátai, hogy az e napon tartandó banketten a nagy nap emlékté-elemelő — minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. A bankett a kör-helyiségben (Gyár utca 7 szám Udvardy-féle vendégú) este 8 órákor lesz. Egy-teríték ára 48 kr. Résztvenni akarók Ud-vardy vendéglőnél előbb előjegyztetni sziveskedjenek magukat.

— A pécsi jogakadémia polgársága mult szombaton gyűlést tartott, a melyen megállapított márczius 15-ének a nemzeti ünnepnépnapi napjának ünnepéle és illetve az ünnepély sorozata. Az ünnepély — a magyap előestéjén — márczius 14-én, azaz jöv ő csütörtökön este 1/6 órákor fog megtartni a helybeli jótékony nögylet (kert-utcai) a nagy t-ermeben a következő sorozattal: 1. Megnyitò beszéd, tartja Kulley Pál. 2. Talpra magyar! Petőfytól, szavalja Csák Károly. 3. Emlékbészéd, tartja Szinkovits Károly. 4. 1848. márczius 15-ének történelmi méltatása, felolvasás Parragh Antal. 5. Alkalmi költemény Kasza Gy. Józseftől, szavalja Philipp Ferencz. 6. Záróbeszéd, tartja Egy Dezső. Jogászaink mindent el fognak követni, hogy az ünnepély hozzájók és a nagy naphoz méltó legyen. Hisszük, hogy városunk értelmisége méltányolni fogja joghallygatónk törekvésit és egy számban fog a hazafias ünnepélyen megjelenni, annál is inkább, mert ez az első eset, hogy márczius 15-ike városunkban a jogakadémia

által nyilvánosan ünnepeltetik meg. Mint halljuk, a polgárság is buzdul ifjaink nemes törekvésin és mozgalom indult meg, hogy ugyanazon napon este a polgárság zászlókkal és zenével a nögyleti helyiség elé vonul, megvárja az ünnepélyről távozó jogászokat és velök ünnepélyen a városba vonul. — Az este 8 órákor a „Nemzeti sör-csarnok” üvegtérben tartandó diszban-kelt is a legszebb sikerrel kecsegett, e menyiben az ügyvéd kar több tagja és városunk előkelőbbjei közül is számosan igérték meg résztvetelőket. Szivüknél ki-vánjuk, hogy a jogakadémiai polgárság tö-rekvéseit siker koronázza!

— Parczel Miklós, Pécs város orsz. képviselője, aki eddig pártunkiváli volt, a mérsékelt ellenékekhez csatlakozott s be is lépett a pártkörbe.

— Uj czukorgyár a budapest-pécsi vasut menétén. Báró Stummer Ágoston a budapest-pécsi vasut menétén, a legalkalmasab-ban talalándó helyen, czukorgyár felállítá-sát vette tervbe. A terv megvalósulhatásának föfeltétele a kellő mennyiségű czukorrépák a termelők részéről való biztosítása lévén: e czélból márczius 2-án Dombvár-rott az érdekeltek első érdekezletre jöttek össze. Ezen értekezleten részint személye-sen, részint képviselve Tolna, Baranya, Somogy és Fehérmegyeék nagy- és kisbirtok-osai és bérlői szép számmal jelentek meg s a kívánatos mennyiséget föülhaladólóg már is 6000 ct. holdnyi természet biztosítot-tak a vállalkozónak. Elhatározott továbbá, hogy folyó évben próba-termelés fog esz-közöletni, melyhez a magot és a művelési utasítást báró Stummer fogja a termelők rendelkezésére bocsátani. Ezen próbatere-lesre vállalkozás meg az értekezlet által az érdekeltség képviselőiterve megvalósított szű-kebb bizottságnál, melynek tagjai Krasznay Mihály kir. tanácsos, Dory József és Bischitz Mór meg jelenhettek. Minthogy az értekezleten meglejtent által képviselt vidéken mindazon faktorok fötalalhatók, melyek a czukorgyár föállításhoz szükségesek, en-nek létesítése a közel jövőben be fog kö-vetkezni. Megyénköl ott voltak: Kardos Kálmán főispán, Krasznay Mihály kir. tanácsos (kit az értekezlet elnökül választott), Szily László, Szily Tamás, Dory Béla, Weisz Béla, Flasits József és dr. Krasznay Miklós (ki a jegyzői teendők viteire lett megvalósztva). Minthogy a próbatermelés eredménye előre látható, báró Stummer még folyó év nyarán meg fogja a szüzdé-seket kötni és valószínűleg a jövő évi ter-mést már az új gyár fogja földolgozni.

— Pécsi küldűtség Budapesten. Kar-dos Kálmán főispán és Aidinger János pol-gármester Budapestre utaztak a héten, hogy a közlekedésügyi miniszteriumnál lépéseket tegyének a Budapest-pécsi s a szomszédos államlvasutak üzletvezetésének Pécsre helyezése iránt. A polgármester lestrőnyö-zött, hogy küldűtség is menjen föl Bud-apestre s értesültsünk szerint, ma mintegy 20 tagu küldűtség utazik föl s holnap, várságnp tisztelegnek Baross Gábornál.

— A pécsi takarékpénzár közgyűlése vasárnap délelőt folyt le nagy számu rész-vényesek jelenlétben. Az igazgatósági je-lentésből, kiemeltük a következőket: az 1888-ik évi tiszta jövedelem 67.546 ft 46 kr, mely fölöstás alá kerül. Minden egyes részvény után 180 ft osztalék jut így 300 részvény után 54000 ft osztalék föl. A gyűlés a fönnmaradó ősszeggöl a tisztviselő-ség és kezelő személyzet külön juttalmazá-sára 1200 ftot szavazott meg, maradt té-tára 12346 ft 89 kr. Ez ősszeggöl közműve-lődési és humánus czélokra a következő adományok szavazattak meg: Rodolfina-munk 200 ft, Szegényháznak 100 ft, Jóté-kony nögyletnek 100 ft, iskolás gyerme-kek fölruházására 200 ft, iskolai őszön-dijakra 250 ft, házi szegények részére 100 ft, tüzoltóságnak fölszerelésre 200 ft a fögműziumi és a föreálisokai Szé-gyűzőgyeleteknek 50—60 ft, a jogakadémiai Szegyűzőgyeleteknek és Olvasókör-nek 25—25 ft, irgalmas nénikének 25 ft, egyleti szolgák juttalmazásra 200 ft, Keresk. önképzőkör-nek 45 ft, a pécsi uj színház alapja javára (föltételese) 500 ft, a Szent-Ltván társulatnak 50 ft, a Szt.-László társulatnak 50 ft, Mátyás királynak Kolozsvárt emelendő szobrára 50 ft — összesen 235 ft. Ezek szösztszá-sával marad fönn 10046 ft 49 kr; ebből 5005 ft a tartalékalap gyarapítására for-dítatik, a végétl maradt ősszeg 5046 ft 49 kr pedig a folyó évi számlára nyere-ményként vétetik át.

— Közvacsona. A pécsi jótékony nögylet hétfőn tartotta meg a „Hattyu” termeiben, minden évben szokások közva-csoráját. A régi jó idők fényes sikereihöz hasonlítva, bizon sokat veszített a közva-csona ma már; de azért meglegedéssel mondhatjuk el, hogy jó volt, mert jobb nem lehetett. A nögylet mindent elköt-vert a siker biztosítására, hozott is ősse-cinos közönséget; de hiába — nem llyen-ke volnak tiszttel ezzel eelőzt a nögylet közvacsorái. Akkor borban volt „lábvíz” még a cigány is, a legfinomabb ételek tá-lanként álltak minden egyes vendég előtt. Most megolvastak, hogy hány falatot vesz ki a vendég s megvárták míg kivett, azt-an tovább vették a talat. Persze, azt mondják, hogy ez azért történik így, hogy el ne poeskölják az ételeket. Beszélhet-nek! Tíz óra után már nem volt se hal, se malacz-pecsenye. No de mindegy, jól mutatóit az ifjuság, kivillagos kivrivardj táncoltak. Ehen se maradt senki, mert ha ugyan valami bőségeseb nem is volt; jutott azért mindenkinek. A házi asszonyok szeretetreméltó kedvességgel stírtgek-forgtak s a mi volt az „éles kamarában”

azzal szívesen szolgáltak. A táncosnők sorában ott láttuk városunk legszebb virágait. Harsogott a zene, a táncosok vígan jártak. Így mulott el az ideai farsang utolsó nagy mulatsága.

— Tréfás dalestélyek. Mind a két dalegylettünk: a „Pécsi dalárda” és a „Pécsi dalkörös” sikerült tréfás dalestélyt rendezetek. Mind a kettő látogatott volt; utóbbi azonban, már t. i. a „Pécsi dalkörös” estélye jóval népebb volt. A „Pécsi dalárda” estélyén az orosz-lány-rész H a k s c h Lajosnak a „Pécsi Hirlap” szerkesztőjének jutott ki; kisdédovai szavataival nagy hatást ért el. Viharos tapsokat aratott.

— Halálozás. Hödl Kálmán, kir. telegi. hivatalnok kedves, fiatal nője, született Majorossy Amália, Majorossy János pécsvárosi békébirónak leánya és Majorossy Imre, pécsvárosi főjegyzőnek nővére meghalt Tolna-Tamáiban, t. é. március 1-én. Béke lebegjen hamvai felett.

— Részvét-irat. Gogy mily kedvelt volt a derék ifjú, lapvezértünknek, Kiss József ügyvédnek felejtethetlen emlékü fia: Jenő, kinek Halason történt elhunytáról két héttel ezelőtt emlékeztünk meg; igen jellemzően igazolja a halasi gimnáziumi önképző kör ifjúságának részvét-irata. Kiss Jenő az önképző körnek buzgó és szép tehetségű tagja volt, az önképző-kör tagjainak pedig igaz barátja. A részvét-irat következtében hangzik: „A főgimnáziumi ifjúság önképző körének tagjai folyó évi február havának 17-ik napján tartott gyűléstükben a legmélyebb fájdalommal vetted tudomásul szeretett tarsunknak, felejtethetlen barátjuknak és pályatársuknak Kis Jenő VIII. oszt. tanulóinak váratlan elhunytát. Midőn a kör saját jegyzőkönyvében helyet szentelt a boldogult tagtárs emlékeztetének, egyszersmind elhatározta, hogy a mélyen sujtott gyászba borult családhoz fájdalmát és igaz részvétét tolmácsoló iratot intélt, melyet alulírottak által a jelen alakban kiadott Halason, az 1889-iki évi március 3-ik napján tartott gyűléséből.” (Aláírások.) A részvétnek ilyenleg hangon való kifejezése az ifjúság nemesebb érzésére mutat.

— A királyi táblák decentralizációja. Fabinyi Teofil igazságügyminiszter a képviselőházban a héten terjesztette be azt a törvényjavaslatot, mely szerint a kir. táblák szervezésére vonatkozó törvényjavaslat 1890. márc. 1-ig, a törvényszékek és járásbírók számának és székhelyének megállapításáról szóló törvényjavaslat pedig az újon szervezett kir. táblák működésének megkezdésétől számított két esztendő alatt lesz bevezetendő. Hogy ez a javaslat nem igazságügyi, hanem kortes-szemponthoz készült, kétségtelen. Tudvalevő ugyanis, hogy a jövő választások 1892-ben lesznek; a kormány tehát, mely a közvéleményben eljátszotta minden tekintélyt s minden népszerűséget, azért akarja a bíróságok székhelyének megállapítását 1892-re, még pedig a választások utánra halasztani, hogy a közönséget ezzel is terrorizálhassa. Az ellenek minden esetre rajta lesz, hogy ezt a kortes tegervert kiesavarja a kormány kezéből.

— Az árvíz-veszély ellen. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter körrendeletileg utasította a törvényhatóságokat, hogy a nagy hó-olvadás következtében beállható árvízek ellen a szükséges óvintézkedéseket jó előre tegyék meg, nehogy a veszedelem készületlen találja őket. A miniszter egyáltalán elrendelte, hogy a Duna mentén levő árvíz-veszélyes helyekre a fősolgabírákat és községi elöljárókat figyelmeztessék s ezekről egy a folyam-merenőki, mit az államépítészeti hivatal értesítsék.

— Magyar papíráradék kötvények. A pénzügyminiszter a hiva alos lap közlelbi számában a következő hirdetményt teszi közzé: Ismételtan tapasztaltatott, hogy az 5 százalékos magyar papíráradék kötvények birtokosai az ezen kötvények lényeges alkatarát képező viszonyment ellátott hátlapokra kelő gondot nem fordítván azokat a kötvényekről levágják és az ekként forgalomra nem alkalmas kötvényeknek újakkal való kicserélését kérelmezik. Minthogy a szóban levő kötvények hátlapjaival a kincstár kárára visszaelés követhető el, ezenméljéle, hogy háttap nélkül 5 százalékos magyar papíráradék-kötvényeknek új kötvényekkel való kicserélése nem eszközölhető és az ez iránt ezen miniszteriumhoz intézett kérvény tárgyalás nélkül fognak visszautasítani. Figyelmeztetnek ennél fogva a kötvénybirtokosok, hogy 5 százalékos papíráradék-kötvények hátlapjait saját érdekében a kötvények forgalomképességének megóvása czéljából sorgeltlen állapotban őrizték meg, illetőleg a kötvény előlapjától el ne választassák.

— Felfüggesztés. A pécsi kir. törvényszék elnöke Babits Sándor mohácsi kir. járásbírósi végrehajtót — mivel ellene fegyelmi eljárás van folyamatban — állását felfüggesztette. Rövid idő óta ez már harmadik felfüggesztés a mohácsi járásbírósnál.

— Színészet. Balogh Árpád, színigazgató társulata e hó 2-án kezdte meg működését Siklóson, hol eddig már több mint ötven bérletet bírt.

— Véres tett színhelye volt a mohácsi fogasztási adók bérletének irodája. Ugyanis — mint a múlt hó (február) utolsó napján — este a bérlet alkalmazottjai együtt voltak az irodában a havi számadás végett, ugy nyolcz óra körül egyszerre több lövés hatott be az utcára nyíló üvegajtón át, melyek ketteje Stromer nevű alkalmazottat — arczának több helyén — megsebesítette és egyik szemétől s érrától

is megfosztotta. A sérült állapota aggasztó. A tettesek ismeretlenek.

— Hajózás a Dunán. A jegzajlás a Dunán megszűnővén, a gőzhajóállomások ügynökségeinél az árak felvétele megkezdődött, sőt a csavargózsók és vonatóhajók is már közlekednek. A személyhajók közlekedés pedig legközelebb fog megnyitattani.

— Katonai lóvásár. A hadsereg lószükségletének fedezése végett a vármegye területén, Német-Bályon évi március hó 14-én, és Baranyaváron március hó 15-én katonai lóvásár fog tartatni. Az elővezetett lovak közül az ezen vásárlásra kiküldött katonai bizottság azokat fogja vásárolni, melyek katonai célokra alkalmasoknak és arra nézve megfelelőeknek fognak talatni. Miután a főcél az, hogy a hadsereg részére minden közvetlen nélkül egyenesen tenyészítőktől vétessek meg a lovak, ennél fogva figyelmeztetnek a tenyészítők, hogy teljes bizalommal vezessék elő katonai célokra alkalmas lovakait és tulzott árak követelésével a vételt lehetetlené ne tegyék, miután mindenestre jobb árakat kaphatnak ezen közvetlen eladás által, mint ha lovaikat közvetlen útján juttatják a hadsereghez. Alkalmas — minden szilárd testalkatú, jó mozgást és kitartást ígérő, tulságos használat által meg nem rontott s a katonai használatot gátló hibával nem bíró 4 éves 7 éves és legálább 158 centiméter magas ló. Négy évnél fiatalabb vagy hét évnél idősebb lovak semmi esetre sem vétetnek meg. A megvett lovak azonnal a helyszínen átvétetnek és készpénzben kifizetnek.

— Nyilvános számadás. A folyó évi február hó 28-án rendezett polgári balyu-lól összes bevétel 1025 frt 53 kr. kiadás 685 frt 57 kr. volt. Maradt tiszta fölösleg 340 frt. Ezen alkalommal fölláztettek Bath Mátyás 50 frt, Bedő Károly, Nádory Kálmán, Kech Ferenc, Egy ismeretlen, Dekleva Vilmosné urnó újadj 10—10 frt; Zsolnay V. családja, Hartl Ferenc 8—8 frt, Hinka László, Sipőcz István, dr. Mendi Lajos, Matyasovsky Jakab, Ötöcs Géza, Förster Béla, dr. Darázs Odón Siklós, Kovácsics János, Ratkovics Ferenc, Majorossy Imre, Pintér József, dr. Toldy Béla, Erreth Kálmán 5—5 frt, id. Krasznay Mihály, Keserics Pál, Werner Magdolna, Schreier Ignác, Beretvás Sándor, Ludwig Károly, Strasser Henrik, dr. Krasznay Miklós, dr. Krasznay Jenő, dr. Nick Alajos, Szikorsky Tádé, Girardi József, Zsilie Zsigmond, Lill János, Decleva Ferenc 3—3 frt, Böhm C. F., Fazekas Sándor B.-Sellye, dr. Náray Pál Pécsvárad, Engel Lajos, dr. Schwart Frigyes, Pammer N. Szántó József, Szv. Weidinger, Valentin Ottó, Sinacsek Alajos, Nagy Jenő, Gsz. Strachner, Kovácsics Antal 2—2 frt; Jasek Alajos Himesháza, Brodsky Lajos, Ságirist N., Thurn Emil, Vassary Gusztáv, Philippovics N., Dollinger András, Jilly Alajos, Piastek Károly, Tkaller Gusztáv, Hirezzy Ferenc 1—1 frt. Összesen 253 frt. Ezen kívül a piknik alkalmával fogyasztott sör (11 hordó) Scholz Gyula ur díjmenteseo adományozta; Hoffmann Lajos ur az állványokért mit sem számított; Wybirál úr a „Magyar Király” szálloda bérletje a gyűlésekre egy szobát (ittve és világítva) díjmentesen engedte át. Mindezen jótévkönek nyilvánosan fejezi köszönetét a rendező bizottság nevében: Taisz József, pénztáros.

„Nincs többé köhögés!”

Igy fog minden egyén nyilatkozni, aki már egyszer kísérletet tett a hirneves és dijjutalmazott

Egger-féle mellpasztillákkal

melyekre t. cz. olvasóinkat ezuttal figyelmeztetni kívánjuk.

Ezen kitűnő hatású mellpasztillák 25, 50 kros és 1 frtos dobozokban kaphatók

Pécsett:

Sipőcz István, Erreth János, Zsiga László. Göbel Kálmán urak és az Irgalmas-rend gyógyszerteráiban.

Eszéken:

Gobetzky I., David Gyula és Dines S. K. gyógyszerész uraknál.

Villányon:

a Csató-féle gyógyszerteráiban.

Nyilt-tér.)

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy eddig, nálam alkalmazott szabáscsom

Pfeifer Géza ur, ki számomra ügyletek rendezése és pénzbeszedésével megbízott, f. évi március 1-sején tüzletemből kilepett és ezen szolgálati viszonyával minden arra vonatkozó jogok is megszűntek

Pécsett, 1889. évi március 9-án

tisztelettel

Präger Samu

* E rovattal megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ

laptulajdonos. KISS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ lapvezér. felelős szerkesztő.

HIRDETÉSEK,

Egy csinos és tágas

utcaalakás,

ép úgy egy

udvari lakás

kiadó május hó 1-től az Ágota-utca

9. számú házban az Ágoston-templom mögött.

Egy jó könyv. A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termetek volna; nekem és családomnak a legkülönösebb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek. Így és hasonlóan hangoznak a közzéírtak, melyeket Richter kiadó-intézet „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldésért majdnem napoként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsés meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követeo által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevét minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Kie becses könyvet megszerzeni önjuttja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címzet s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe. • Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

„AZIENDA.”

Oszt.-Francia tüz-, elemi és baleset-élet és járadék biztosító társaság.

Van szerencsém ezenel tudatni, hogy főügynökségünket Pécsett és vidékére kiterjedőleg

LAUBER REZSŐ ur

Pécsi lakóóra, Mária-utca 43. sz.

ruháztuk át, és neki lehetővé tettük, hogy a t. cz. közönségnek a szolid kívánalmaknak megfelelő minden kedvezményt nyujthassa

a magyarországi képviselőisége

Horn.

EXPEDITION VON MÖBELN ohne Emballage BUTORRAKTAR MÖBEL LAGER und TISCHLEREI mit Dampfbohrer. BÚTOROK CSOMAGOLÁS. BÚTORRAKTAR MÖBEL LAGER és TISCHLEREI ASZTALOSÜZLET. 35 gőzmozgól berendezett. M. J. HARTNER & Co. A. K.

Pécsi nemzeti casino-egyesület.

17. 1889. i. vól.

A pécsi nemzeti casino-egyesület részvénybirtokosaihoz!

A pécsi nemzeti casino-egyesület részéről 1889. évi január 20-án megtartott közgyűlés — 9. sz. határozatában — az egyesületi részvény-kötvények készpénzben beváltását elrendelvé, az ez érdemben szükséges intézkedések megtételével, az igazgató választmányt megbizta.

Ennek megfelelőleg közhírre tétetni határozatott, hogy az egyesületi részvény-kötvények

1889. évi ápril hó 1-étől kezdődőleg, 42 forint teljes névértékben, és 1889. évi ápril hó 1-én esedékes évi 2 forint 52 kr. kamat értékben beváltatni, illetve készpénzben kifizetettini fognak; mégis oly módon, hogy a vonatkozó eredeti részvénykötvények, avagy az időközben netán elveszett részvényekre vonatkozó bírói megsemmisítési végzések, — a megfelelő kamat-szelvényekkel együtt, a beváltáskor átadandók lesznek.

Miről érdekeltek azzal értesitetnek, hogy a részvény-kötvények beváltása folyó évi ápril hó 1., 2. és 3. napjain mindenkor d. u. 5—7 óra között az egyesület helyiségében fog eszközöltetni.

Az ugyanekkor be nem váltott részvény-kötvények után, további folyó kamatok fizetettini egyáltalán nem fognak; — és a be nem váltott részvénykötvények, a már lejárt kamatokkal, ezen időn túl csakis az egyesület igazgató-választmányához benyujtandó írásbeli kérelem útján, és az igazgató-választmány határozata alapján fognak kielégítettini.

Kelt Pécsett, a „pécsi nemzeti casino-egyesület” igazgató választmányának 1889. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Jeszenszky Ferenc, elnök.

Elso Pécsi Temetkezési Intézet „Kegyelet” C-pósta utca 22-ik szám elvállalja a temetkezések rendezését a tulajdonát képező francia minta szerint épített díszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsiakban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben. Diszes ravatalozások felállítását minden osztályhoz. A halottak szállítást minden irányban. Raktár érc- és fakoporsókból, szemfedők, sarkoszorok, férfi- és női halottas ruhák. A pontos kivitelért az intézet alólírott tulajdonosai keszekednek: Hoffman Károly, Edhoffer Ferenc, Hartl Ferenc, Szigriszt János, Kindl Ferenc, Lauber Rezső. Gindl Alajos rendező.

Baranyavári járás fősolgabírájától.

995 k. i. 1889. sz.

Pályázati hirdetmény.

Baranyavár, Monostor, Ivándárda és Benge községek szövetkezetéből álló, Baranyavár székhelyvel bíró

baranyavári körorvosi

állomás, leköszönés folytán megürülvén, ezen állomásnak az 1886. évi XXII. t. cz. 72. és 73. §-a alapján, választás útján leendő betöltésére ezenel pályázat nyitattik és választási határnapul f. é. március hó 23-ik napjának reggeli 10 órája Baranyavárra a körjegyzői irodába kitűzetik.

A körorvos évi fizetése 300 frt és a körön belől a meghatározott látogatási- és fuvardíj, illetve természetbeni fuvar.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1876. évi XIV. t. cz. 143. 144. §-a, illetve az 1883. évi I. t. cz. 9. §-ában körülírt minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket, folyó 21-éig alólírott hivatalhoz, annyival is inkább nyujtsák be, mert az ezen határidőn túl érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Dárda, 1889. március hó 6-án.

Seh Károly, fősolgabíró.

Nagy raktár a legjobb járásu arany, ezüst zseborákból, valamint mindennemű stilszerű finom fali órákból. Arany jeggyűrűk, mindenféle súly, nagyságban és tetszés szerinti alakban ücs választékban. Valódi ezüst étszerek hat, tizenkét és huszonúgy személy számára csinos börtokban összeállítva legszebb és modern kivitelben és legolcsóbban számitva. Legczélszerűbb és olcsó nászajándékoknak nagy választéku ezüst étszerkülönlegességek rendkívül elegáns kiállításban kaphatók. Schönwald Imre óras és ékszerésznel Pécsett, király (fő) utca „Hattyu” épület. Minden óra nálam alaposan és gyorsan lesz javítva jótállás mellett.

